

המחלקה המשפטית

ירושלים, ח' בטבת תשע"ד
30 בדצמבר 2014

לכבוד

מנהלי התאגידים הבנקאיים והגופים המוסדיים

בדואר רשום ובפקס

שלום רב,

הנדון: הסדרי קונסורציום

1. במכתב הממונה על הגבלים עסקיים (להלן: "הממונה") לבנקים ולחברות הביטוח מיום 28 בפברואר 2011 (להלן: "מכתב הממונה"), הודיע הממונה כי אין בכוונת רשות ההגבלים העסקיים (להלן: "הרשות") לאכוף את הוראות חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק"), על קונסורציום למתן אשראי אשר התקיימו בו התנאים שפורטו במכתב, וזאת למשך תקופה של שנתיים, שהוארכה לאחר מכן בתקופות נוספות, שהאחרונה מביניהן תסתיים ביום 31 בדצמבר 2014.
2. כפי שצוין במכתבנו מיום 30.6.2014, בדיקת הרשות העלתה חשש כי במקרים בהם בנק לאומי לישראל בע"מ ובנק הפועלים בע"מ (להלן: "בנק לאומי", "בנק הפועלים" וביחד "שני הבנקים הגדולים") חוברים יחד לקונסורציום אשראי, עלול לעלות ביתר שאת החשש מפני הפעלת כוח שוק כלפי לווים. כמו כן, עלה מהבדיקה כי הובלת קונסורציום אשראי בתחום ליווי פרויקטים (בעיקר פרויקטים בתחומי תשתיות) דורשת מומחיות גבוהה וייעודית בתחום זה, אשר נתונה כיום כמעט לחלוטין בידי בנק לאומי ובנק הפועלים. לפיכך, בנוסף לחשש להפעלת כוח שוק כלפי לווים, עלול לעלות במקרים אלו חשש מפני השפעה שלילית של חברת שני הבנקים הגדולים על התחרות בשוקי המשך כגון נדל"ן או תשתיות. בשווקים מעין אלו, יכולתם של היזמים להתחרות על ביצוע פרויקטים רחבי היקף מושפעת ישירות מיכולתם לגייס הון. במידה ושני הבנקים הגדולים יחברו יחד לאחד המתמודדים במכרז, מתמודדים אחרים עלולים להתקשות בהשגת מימון כך שתישלל מהם, הלכה למעשה, היכולת להתמודד במכרז.
3. לאור האמור, הגעתי למסקנה כי יש לשנות את התנאים שנקבעו במכתב הממונה, כך שהאמור בו לא יחול על קונסורציום אשראי אליו חוברים יחד שני הבנקים הגדולים

רח' עם ועולמו 4, ת.ד. 34281, ירושלים 9134102 | טלפון: 02-5458503/4 | פקס: 02-5458555

4, Am V'Olam St., P.O.B 34281, Jerusalem, 9134102 Israel | Tel: +972-2-5458503/4 | Fax: +972-2-5458555

lishka@aa.gov.il | www.antitrust.gov.il

511234 /4959

- במשק, בנק לאומי ובנק הפועלים. דהיינו, עסקה למתן אשראי במשותף, לה חוברים הן בנק לאומי והן בנק הפועלים, תדרוש אישור פרטני ממערך הפיקוח על הגבלים עסקיים.
4. לתשומת לבכם, התנאים, שיפורטו להלן, כוללים מספר שינויים נוספים, ובפרט, שינויים ברכיבי הדיווח הנדרש מהצדדים לקונסורציום.
5. סופו של דבר, הריני להודיעכם כי אין בכוונת הרשות לאכוף את הוראות החוק על קונסורציום למתן אשראי אשר יתקיימו בו כלל התנאים המפורטים להלן:

הגדרות:

- "**בנק הפועלים**" – בנק הפועלים בע"מ;
- "**בנק לאומי**" – בנק לאומי לישראל בע"מ;
- "**גוף מוסדי**" – כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981;
- "**הצדדים**" – תאגידים בנקאיים ו/או הגופים המוסדיים;
- "**תאגיד בנקאי**" – כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981 למעט, חברת שירותים משותפת;

התנאים:

- א. החברה בקונסורציום אשראי תיעשה לאחר קבלת הסכמה בכתב של הלקוח, על גבי טופס נפרד;
- ב. ללקוח תינתן האפשרות לשאת ולתת על תנאי מתן האשראי עם מי מהצדדים החברים בקונסורציום, לרבות באמצעות אדם אחר מטעמו;
- ג. לא תתאפשר חברה של בנק הפועלים ובנק לאומי לאותו קונסורציום אשראי. המגבלה האמורה בסעיף זה לא תחול על הסדר קונסורציום שעניינו החזר חוב הנובע מאשראים שניתנו על ידי בנק הפועלים ועל ידי בנק לאומי, לפני יום 18 באוגוסט 2002, לאותו אדם; כמו כן, המגבלה האמורה בסעיף זה לא תחול על הסדר קונסורציום שעניינו החזר חוב הנובע מאשראים שניתנו על ידי בנק הפועלים ועל ידי בנק לאומי, לפני יום 31 בדצמבר 2014, לאותו אדם וככל שהסדר זה עמד בתנאים המנויים במכתב הממונה;
- ד. לא יועבר בין הצדדים כל מידע שאינו נדרש לצורך החברה בקונסורציום הספציפי שבעניינו מתנהלים המגעים. מבלי לגרוע מהאמור, כל העברת מידע כאמור תיעשה באופן הממזער כל חשש לפגיעה תחרותית בין הצדדים;
- ה. הצדדים יערכו תיעוד כדלקמן:
1. עיקרי המגעים שהתקיימו או מידע שהועבר בין הצדדים בעניינים הנוגעים לחברה בקונסורציום אשראי. תיעוד כאמור יכלול את המועד, שמות המשתתפים, תפקידיהם, עיקרי הדברים שהוחלפו וההחלטות שהתקבלו,

לרבות תיעוד של פניות לצדדים אשר בסופו של יום לא לקחו חלק בקונסורציום.

למען הסר ספק, תיעוד כאמור יערך גם עבור מגעים שהתקיימו או מידע שהועבר ולא הבשיל לידי חבירה בפועל בקונסורציום אשראי;

2. ביחס לקונסורציום אשראי אשר התקיים בפועל, יש לתעד את כלל הנתונים הבאים: שם הלווה; תכלית האשראי שניתן; מארגן הקונסורציום והצדדים החברים בו; סכומי אשראי שהועמדו בפועל, גובה מסגרת אשראי וערבויות שניתנו במסגרת הקונסורציום, הן על ידי הצד המדווה והן בסך הכול (ככל שנתון זה ידוע לצד המדווה); מועד העמדת האשראי; מועד הפירעון; תנאי האשראי, לרבות גובה הריבית ועמלות נוספות, ככל שהצד המדווה זכאי להן.

סכומים כספיים בסעיף זה יצוינו על פי יתרה בפועל, נכון ליום 31.12.2015. ככל שקיימות ערבויות מסוגים שונים, יש לפרט את גובה הערבות על פי סוג הערבות;

3. ביחס למגעים שהתקיימו ולא הבשילו לידי חבירה בפועל בקונסורציום אשראי, יש לתעד את הנתונים הבאים, ככל שהם ידועים לצד המדווה: שם הלווה המיועד; התכלית המיועדת של האשראי; מארגן הקונסורציום והצדדים שהיו עתידים להיות חברים בו; אשראי וערבויות שהיו עתידים להינתן במסגרת הקונסורציום, הן על ידי הצד המדווה והן בסך הכול; המועד המתוכנן להעמדת האשראי; מועד הפירעון המתוכנן; תנאי האשראי הצפויים, לרבות גובה הריבית ועמלות נוספות;

ו. התיעוד המפורט בסעיף ה' לעיל ישמר אצל כל תאגיד בנקאי או גוף מוסדי ויועבר לרשות בתוך 30 ימים מתום כל שנה קלנדרית. כמו כן, התיעוד יומצא לרשות על פי דרישה תוך 14 ימים ממועד הדרישה.

6. אין באמור בתנאים אלה כדי למנוע מגורמים החפצים ליתן אשראי במשותף – לפנות בהליך של פטור פרטני בהתאם לסעיף 14 לחוק.

7. תקפו של האמור במכתבי זה יעמוד על שנה מהיום, אלא אם כן תצא הודעה אחרת לפני תום התקופה.

אנו עומדים לרשותכם בכל שאלה או הבהרה, ככל שאלה תידרשנה.

בכבוד רב ובברכה,

אלעד מקדסי, עו"ד
המחלקה המשפטית

